

X-KROMOSOMAALISEN HYPOFOSFATEMIAN (XLH) VAIKUTUS HAMPAISIIN

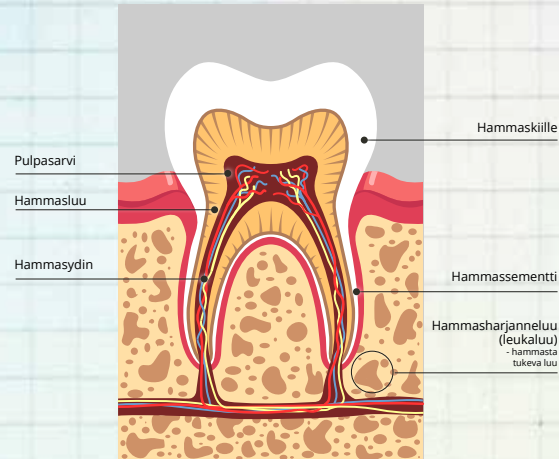
Tietoa
potilaille

Laatinut Kyowa Kirin

Hampaat – mitä minun pitäisi tietää?

Normaalin hampaan anatomia

Hammaskiille

Peittää hampaan kruunun ja toimii suojaesteenä; erittäin pitkälle mineralisoitunut puolläpikuultava kerros.

Hammaslui

Hammaskiilteen alla oleva vähemmän tiivis kerros kovaa (kalkkiutunutta) kudosta; koostumus muistuttaa luuta. Koheesio hammaskiilteen kanssa auttaa vaimentamaan hampaaseen kohdistuvaa painetta erityisesti pureskeltaessa, ja hammaslui toimii myös hammasytimen suojaesteenä.

Hammasydin

Hampaan ytimessä sijaitseva kalkkiutumaton kudos, joka sisältää hampaan verisuonet ja hermot.

Hammassementti

Kalkkiutunut kerros, joka peittää hampaan juuren ja ankkuroi sen leukaluuhun.

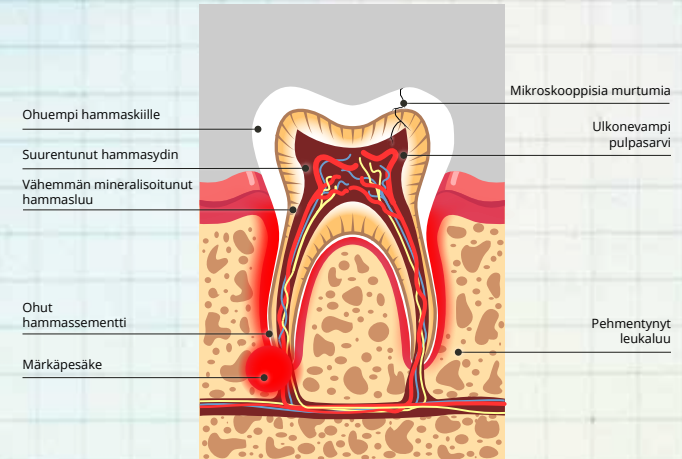
Hampaan kiinnittymiskudokset

Erikoistuneet kudokset, jotka ympäröivät ja tukevat hampaita ja pitävät ne kiinni leukaluissa.

Miten XLH-potilaiden hampaat poikkeavat tavanomaisista?*

Hammasongelmat ovat hyvin yleisiä XLH-potilailla

XLH-potilaan hampaan anatomia ja märkäpesäke

Hammaskiille

Hammaskiille on ohuempi ja alttiimpi kulumiselle. Hampaassa on usein mikroskooppisia murtumia, joiden kautta bakteerit pääsevät hammasytimeen ilman onteloita.

Hammaslui

Hammaslui on vähemmän mineralisoitunut, ja siinä voi olla rakenteellisia vikoja, joiden kautta bakteerit pääsevät hammasytimeen; suojaeste ei toimi kovin tehokkaasti.

Hammasydin

Hammasydin on yleensä suurentunut ja tavanomaista lähempänä hampaan ulkopintaa. Siksi se on haavoittuvampi ja alttiimpi infektiolle.

Pulpasarvi

Pulpasarvet ovat tavanomaista ulkonevamat.

Hammassementti

Hammassementti on ohuempi ja toisinaan puuttuu osittain.

Hampaan kiinnittymiskudokset

Leukaluussa eli hampaiden tukiluissa voi olla poikkeavuuksia.

*Tietämys XLH:sta on parantunut, mutta jotkin seikat ovat edelleen epäselviä ja selittämättömiä. Edellä olevia eroja ei esiinny välttämättä kaikilla, ja myös erilaiset yhdistelmät ovat mahdollisia.

Mitä voin tehdä?

Keskustele hammaslääkärin tai lääkärin kanssa ja kysy, miten voit parantaa sekä hampaiden että hampaiden kiinnittymiskudosten kalkkiutumista

Hyödyllisiä vinkkejä

Suuhygieniä

- Hampaidesi herkkyuden vuoksi sinun on huolehdittava erityisen hyvin suuhygieniästä.
- Valitse pehmeä hammasharja ja ikääsi sopiva fluorihammastahna.
- Jos hampaiden harjaaminen aiheuttaa kipua, kysy hammaslääkäriltä mahdollisista ratkaisuista.

Tasapainoinen ruokavalio – seuraa sokerinkulutustasi

- Märkäpaiseita aiheuttavat bakteerit saavat ravintoa sokerista. Seuraa ja vähennä sokerinkulutustasi ja harjaa hampaat sokeripitoisten välipalojen jälkeen.

Säännölliset hammaslääkärikäynnit

- Käy säännöllisesti hammastarkastuksessa (2–4 kertaa vuodessa), jotta mahdolliset ongelmat voidaan estää ja hoitaa ajoissa.
- 6 kuukauden välein tehtävä hampaiden vieruskudoksen seuranta on erittäin tärkeää kaikilla aikuisilla.

Muut ennaltaehkäisevät toimet

- Kysy hammaslääkäriltä yöllä käytettävistä hammastuista ja hampaiden urien pinnoiteaineista.
- Hammaslääkäri voi tarjota sinulle oikomishoitoa ja implantteja neuvoteltuaan lääkärin kanssa.

Kirjallisuusviite: Haffner D, et al. *Nat Rev Nephrol* 2019;15:435-455.